

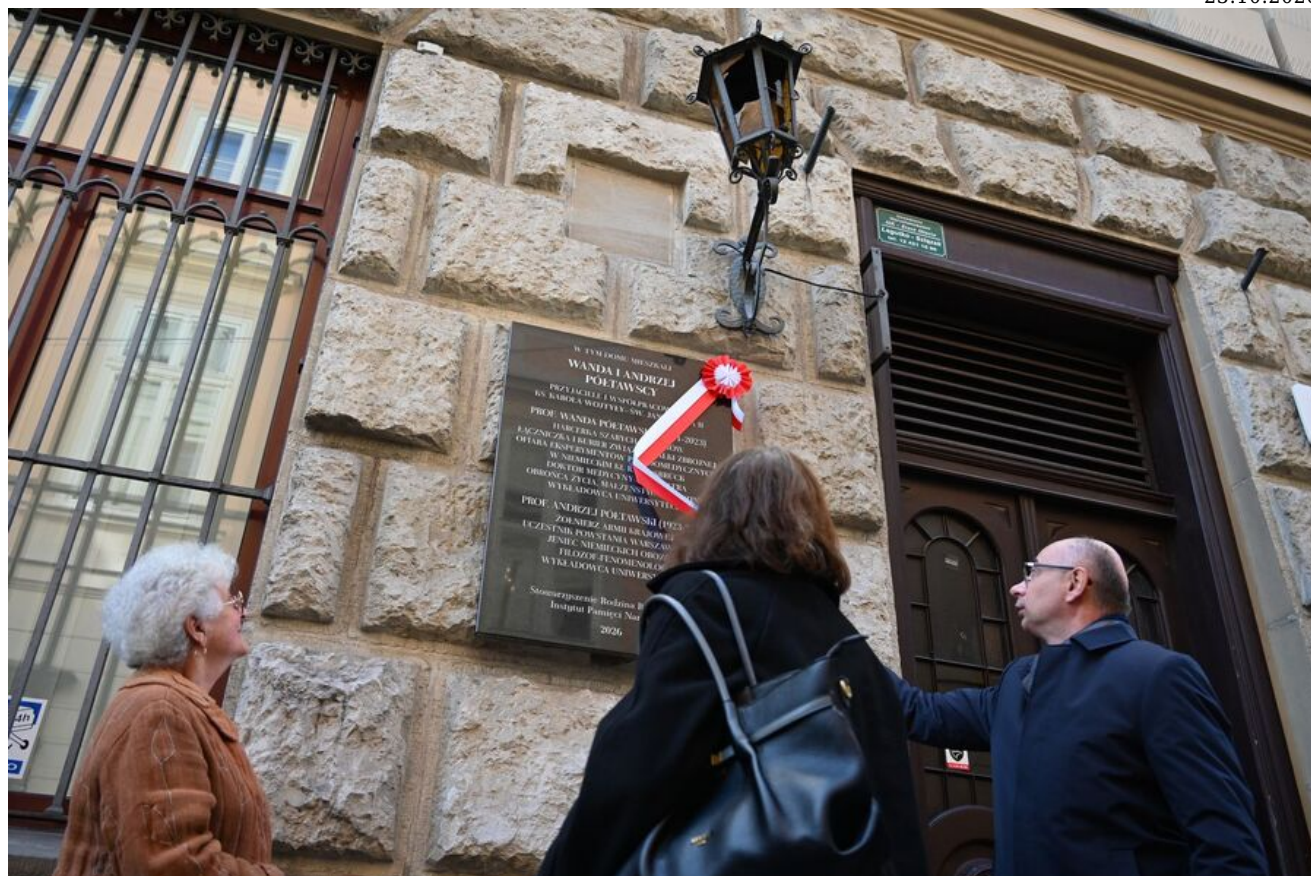
Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/fotorelacje/249414,W-Krakowie-odslonieto-tablice-pamieci-Wandy-i-Andrzeja-Poltawskich.html>
24.10.2026, 17:04

W Krakowie odsłonięto tablicę pamięci Wandy i Andrzeja Półtawskich

23 października 2026 r. tuż obok Rynku Głównego w Krakowie odsłonięto tablicę poświęconą Wandzie i Andrzejowi Półtawskim. Sfinansowane przez IPN upamiętnienie znajduje się na ścianie kamienicy przy ul. Brackiej 1, gdzie przez kilkadziesiąt lat mieszkało małżeństwo Półtawskich.

23.10.2026

Odsłonięcie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Słęzak (IPN)

Odsłonięcie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Słęczak (IPN)

Odsłonięcie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Słęczak (IPN)

Odśloniecie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Odśloniecie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Odślonięcie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Odślonięcie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Odślonięcie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Odślonięcie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Odsłonięcie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

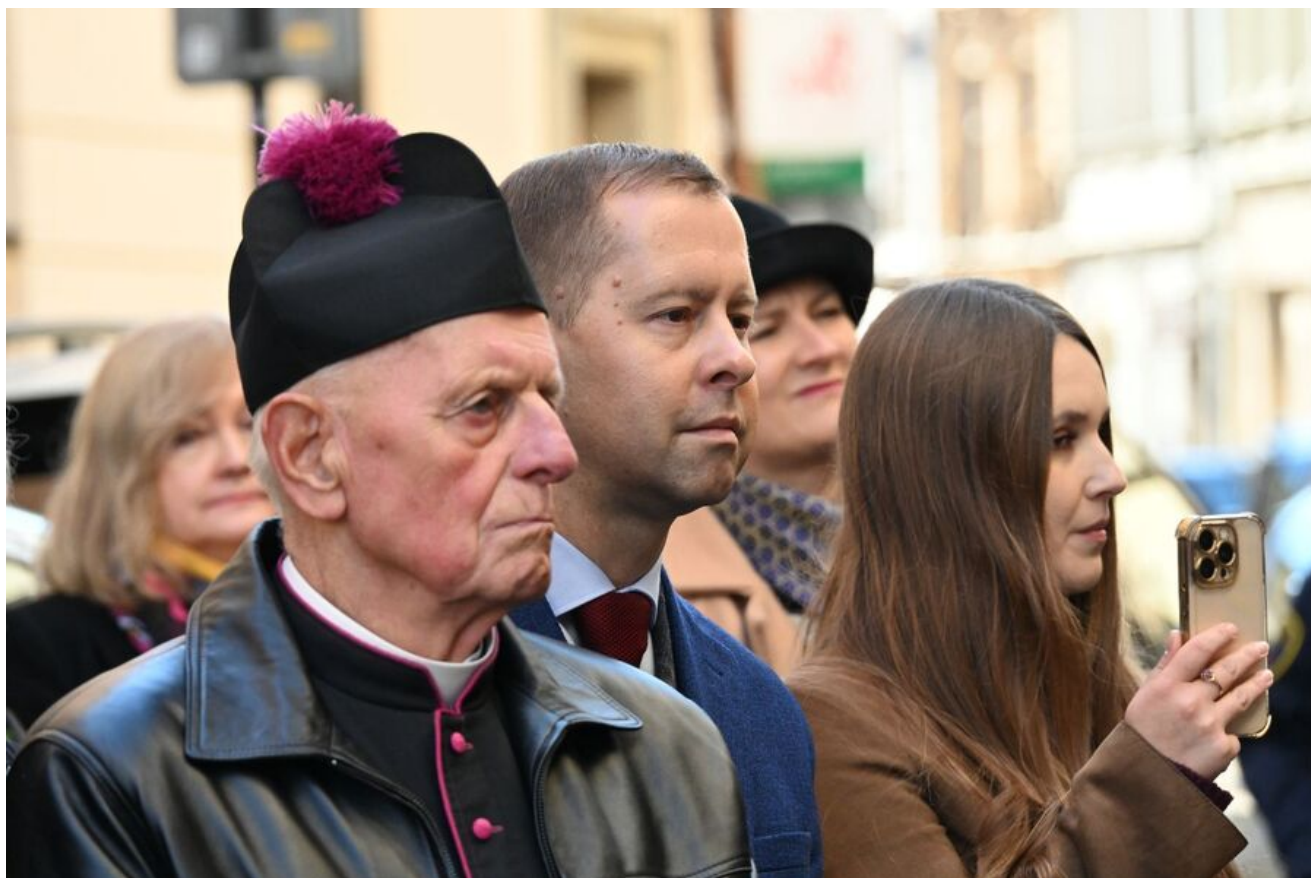
Odsłonięcie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Odświeżenie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Odświeżenie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Odsłonięcie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Słezak (IPN)

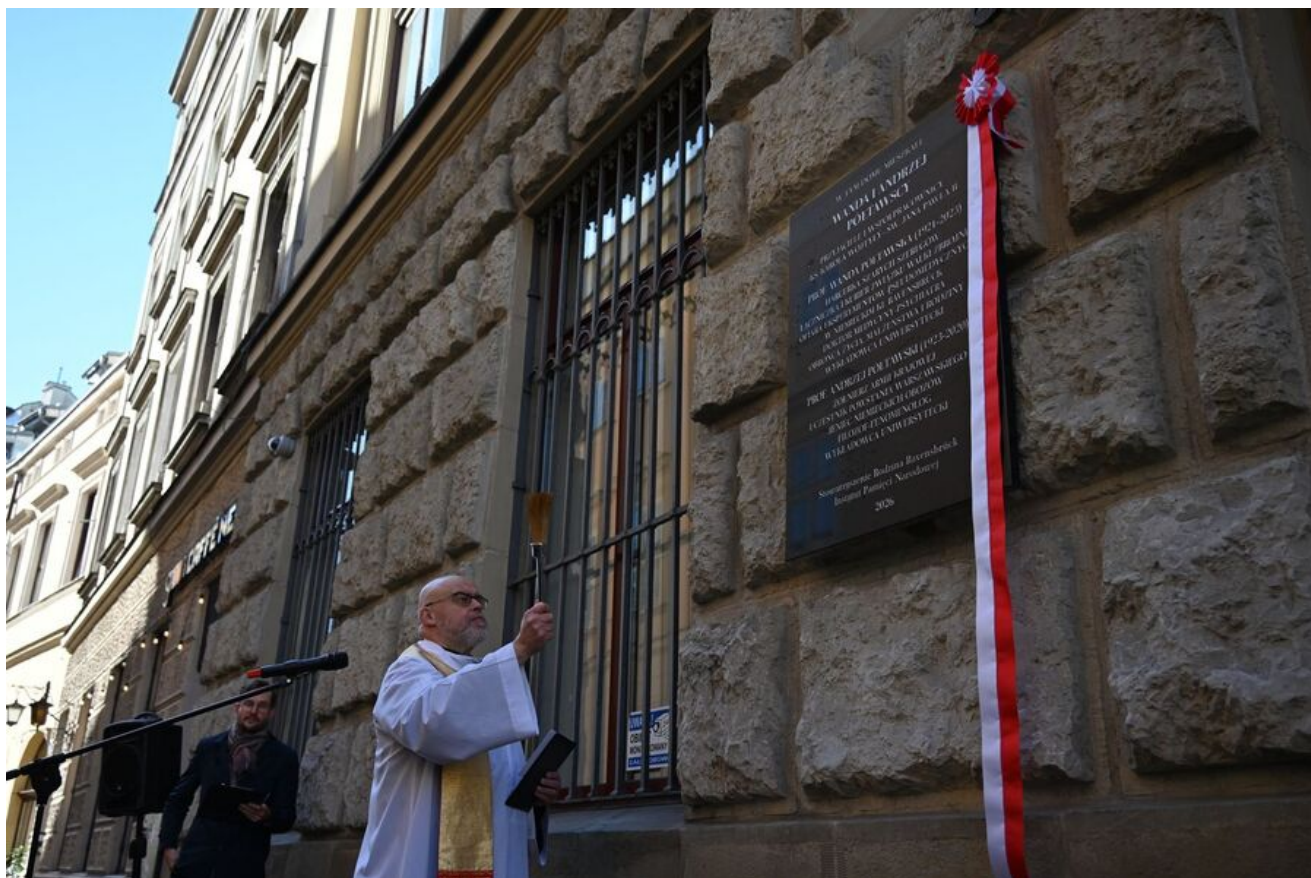
Odsłonięcie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Odślonienie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Odślonienie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Odświeżenie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Odświeżenie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Odśloniecie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Słszak (IPN)

Odśloniecie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Słszak (IPN)

Odśloniecie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Odśloniecie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Odsłonięcie tablicy Wandy i Andrzeja Półtawskich w Krakowie. Fot. Janusz Słęzak (IPN)

W uroczystości wzięli udział członkowie rodziny, przedstawiciele władz Stowarzyszenia Rodzina Więźniarek Niemieckiego Obozu Koncentracyjnego Ravensbrück (inicjator wmurowania tablicy), a także zastępca prezesa IPN dr Mateusz Szpytma, któremu towarzyszył dyrektor krakowskiego oddziału Instytutu dr hab. Filip Musiał.

Kierujący Oddziałowym Biurem Upamiętnienia Walk i Męczeństwa IPN w Krakowie dr Maciej Korkuć, doradca Karola Nawrockiego, odczytał list Prezydenta RP. Zebrani wysłuchali także listów skierowanych przez wicepremiera, ministra obrony narodowej Władysława Kosiniaka-Kamysza i nowego prezydenta Krakowa Łukasza Gibałę.

- Wanda i Andrzej Półtawscy jako młodzi ludzie wzięli udział w oporze zbrojnym wobec niemieckiego okupanta. Ona jako harcerka, związana także ze Związkiem Walki Zbrojnej. On - żołnierz Armii Krajowej, uczestnik Powstania Warszawskiego. Po wojnie, w nowej rzeczywistości, wzięli na siebie ciężar wychowania nowego pokolenia. Wychowania młodych ludzi i uwrażliwienia ich nie tylko na piękno, ale i na wartość ludzkiego życia od poczęcia aż do naturalnej śmierci - powiedział w swoim wystąpieniu zastępca prezesa IPN.

Odsłonięcie tablicy poprzedziła msza święta w Bazylice św. Franciszka z Asyżu przy pl. Wszystkich Świętych. Z kolei po ceremonii zebrani udali się na sesję popularnonaukową w klasztorze franciszkanów.

Msza święta w kościele franciszkanów w Krakowie. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Msza święta w kościele franciszkanów w Krakowie. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Msza święta w kościele franciszkanów w Krakowie. Fot. Janusz Słszak (IPN)

Sesja popularnonaukowa

Sala Włoska klasztoru Ojców Franciszkanów, pl. Wszystkich Świętych 5

- 12:00-12:40 – „Duśka”. *Dr Wanda Póltawska* – Barbara Oratowska (Muzeum Narodowe w Lublinie)
- 12:40-13:20 – *Służba dr Wandy Póltawskiej w obronie życia człowieka od poczęcia do naturalnej śmierci* – prof. dr hab. inż. Janusz Kawecki (Profesor senior Politechniki Krakowskiej)
- 13:20-13:30 – przerwa
- 13:30-14:10 – *Andrzej Póltawski – Nestor filozofii polskiej* – prof. dr hab. Anna Grzegorczyk (Centrum Badań im. Edyty Stein UAM w Poznaniu)
- 14:10-14:50 – *Prof. Andrzej Póltawski. Warszawiak, Powstaniec, naukowiec* – prof. dr hab. em. Marek Maciejczak i prof. dr hab. em. Robert Piłat
- 14:50-15:10 – *Wspomnienie o Cioci – Maria Lorens* (Stowarzyszenie „Rodzina Więźniarek Niemieckiego Obozu Koncentracyjnego Ravensbrück”)

Sesja popularnonaukowa poświęcona Wandzie i Andrzejowi Półtawskim. Fot. Agnieszka Masłowska (IPN)

Sesja popularnonaukowa poświęcona Wandzie i Andrzejowi Półtawskim. Fot. Agnieszka Masłowska (IPN)

Sesja popularnonaukowa poświęcona Wandzie i Andrzejowi Półtawskim. Fot. Agnieszka Masłowska (IPN)

Sesja popularnonaukowa poświęcona Wandzie i Andrzejowi Półtawskim. Fot. Agnieszka Masłowska (IPN)

Sesja popularnonaukowa poświęcona Wandzie i Andrzejowi Półtawskim. Fot. Agnieszka Maślowska (IPN)

Sesja popularnonaukowa poświęcona Wandzie i Andrzejowi Półtawskim. Fot. Agnieszka Maślowska (IPN)

Sesja popularnonaukowa poświęcona Wandzie i Andrzejowi Półtawskim. Fot. Agnieszka Maślowska (IPN)

Sesja popularnonaukowa poświęcona Wandzie i Andrzejowi Półtawskim. Fot. Agnieszka Maślowska (IPN)

Sesja popularnonaukowa poświęcona Wandzie i Andrzejowi Półtawskim. Fot. Agnieszka Masłowska (IPN)

Sesja popularnonaukowa poświęcona Wandzie i Andrzejowi Półtawskim. Fot. Agnieszka Masłowska (IPN)

Sesja popularnonaukowa poświęcona Wandzie i Andrzejowi Półtawskim. Fot. Agnieszka Masłowska (IPN)

Sesja popularnonaukowa poświęcona Wandzie i Andrzejowi Półtawskim. Fot. Agnieszka Masłowska (IPN)

Wanda Półtawska (1921-2023)

Urodziła się w Lublinie 2 listopada 1921 r. jako córka Adama Wojtasika i Anny z d. Chaber.

Odebrała wykształcenie w szkole Sióstr Urszulanek, działała także w harcerstwie. Po wybuchu II

wojny światowej kontynuowała naukę w ramach tajnych kompletów. Równocześnie zaangażowała się w działalność konspiracyjną jako łączniczka.

W 1941 r. została zatrzymana przez Niemców. Po aresztowaniu poddano ją trwającemu wiele miesięcy brutalnemu śledztwu i wielokrotnie torturowano. Z więzienia na Zamku Lubelskim, we wrześniu 1941 r., trafiła do niemieckiego obozu koncentracyjnego w Ravensbrück, gdzie stała się ofiarą okrutnych eksperymentów pseudomedycznych.

Po zakończeniu wojny starała się dawać świadectwo o przeżyciach obozowych. Relacje z pobytu w Ravensbrück zawarła w książce wspomnieniowej *I boję się snów*. Działała na rzecz upamiętnienia na terenie byłego niemieckiego obozu w Ravensbrück więzionych tam Polek. Równolegle prowadziła badania tzw. dzieci oświęcimskich (osób, które w bardzo młodym wieku znalazły się w obozach koncentracyjnych). Uczestniczyła także w pracach Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce.

W 1947 r. poślubiła Andrzeja Póltawskiego.

Pod wpływem doświadczeń obozowych postanowiła zostać lekarzem, ukończyła studia medyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Opracowała metodę „psychoterapii obiektywizującej”, opartą na uświadamianiu nieprzystosowanej młodzieży jej ról w społeczeństwie i w rodzinie. Zajmowała się też wpływem aborcji na psychikę kobiety. Praca naukowo-badawcza wpłynęła na jej zaangażowanie w działalność na rzecz obrony życia. Między innymi w tym zakresie nawiązała współpracę z metropolitą krakowskim abp. Karolem Wojtyłą, kontynuując ją także po jego wyborze na papieża. Jej przyjacielskie relacje z Janem Pawłem II stały się tematem licznych wspomnień, które stanowią ważny element upamiętniania postaci papieża Polaka.

Dama Orderu Orła Białego, uhonorowana Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski oraz wieloma innymi odznaczeniami państwowymi i kościelnymi.

Zmarła 24 października 2023 r. Spoczęła na cmentarzu Parafii Najświętszego Salwatora w Krakowie.

Andrzej Póltawski (1923-2020)

Urodził się 22 lutego 1923 r. w Warszawie, w rodzinie Adama i Stefanii z domu Cichockiej. W 1938 r. ukończył III Miejskie Gimnazjum Męskie, a dwa lata później zdał maturę w ramach tajnego nauczania. Następnie rozpoczął studia techniczne.

W 1942 r. wstąpił w szeregi Narodowych Sił Zbrojnych, a następnie – Armii Krajowej. W stopniu podchorążego (pseudonim „Majski”) walczył w Powstaniu Warszawskim. Należał do zgrupowania „Żaglowiec” II Obwodu „Żywiciel” (Żoliborz) Warszawskiego Okręgu Armii Krajowej. Po upadku powstania trafił do niemieckiej niewoli. Jako jeńiec przebywał w stalagu XI A Altengrabow i Gross Lübars koło Magdeburga.

Po odzyskaniu wolności wrócił do kraju. Ukończył jeszcze jeden rok na Politechnice Warszawskiej z siedzibą tymczasową w Lublinie, po czym zmienił kierunek studiów. Postanowił poświęcić się filozofii. „Zawsze miałem przede wszystkim teoretyczne zainteresowania” – mawiał.

Osiadł w Krakowie, gdzie podjął studia na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, uwieńczone w 1950 r. magisterium, napisanym pod kierunkiem prof. Romana Ingardena.

W 1947 r. poślubił Wandę Wojtasik.

W latach 1950-1956 pracował w budownictwie i przemyśle. W latach 1956-1957, na zlecenie Instytutu Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk, badał łacińskie rękopisy filozoficzne w Bibliotece Jagiellońskiej. To wtedy poznał Karola Wojtyłę.

Pracę naukowo-dydaktyczną na UJ prowadził w latach 1957-1970 jako starszy asystent, a potem adiunkt w Katedrze Filozofii, kierowanej przez prof. Ingardena. Tytuł doktora uzyskał w 1964 r. Habilitował się w 1972 r.

W latach 1973-1993 pracował na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie jako adiunkt i docent (od 1980 r.). Kierował Studium Teorii Poznania ATK (od 1974 r.), a później – Katedrą Teorii Poznania (od 1982 r.). W 1985 r. uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1993 r. – zwyczajnego.

Pracował też jako wykładowca teorii poznania na Studium Polskiej Prowincji Zakonu Dominikanów w Krakowie (1983-1993) i gościnny profesor zagranicznych ośrodków akademickich, m.in. w Stanach Zjednoczonych i Holandii.

Przez wiele lat współpracował z metropolitą krakowskim abp./kard. Karolem Wojtyłą, a potem papieżem Janem Pawłem II. Redagował m.in. jego studium „Osoba i czyn”, wydane w 1969 r. Wraz z małżonką współorganizował akademicki ruch katolicki, był członkiem Papieskiej Rady ds. Rodziny. Poprzez podobne postrzeganie wartości i osoby – obaj jako zwolennicy antropologii filozoficznej i fenomenologii – wzajemnie wpływali na rozwój swojej myśli filozoficznej.

Zmarł 29 października 2020 r. Został pochowany na cmentarzu Parafii Najświętszego Salwatora w Krakowie.

[Poprzedni Strona](#)

Kraków

Kraków

Relacja